

JAAAR VER SLAG

2023

de Gouda
Bibliotheek

Inleiding

Aan het begin van 2024, in de aanloop naar het tienjarig jubileum van de Chocoladefabriek, bliken we terug op 2023. Het was een goed jaar voor de bibliotheek – het eerste ‘normale’ jaar na de coronaperiode en de verbouwing. Het werd gekenmerkt door een paar fraaie hoogtepunten en een diep dieptepunt: de cyberaanval in juni. Maar of het cybergedoe is, of lockdowns, of mega-lekkages door de verbouwing – bij tegenslagen excelleren de medewerkers van de bibliotheek Gouda. Met vereende krachten wordt snel naar een oplossing toegewerkt, zodat onze leden en andere bezoekers er zo weinig mogelijk last van hebben. Dankzij de uitstekende samenwerking met Heycom beschikte de bibliotheek over een adequate back-up en draaiden de systemen binnen twee weken weer als daarvoor.

Gelukkig waren de hoogtepunten talrijker: het Taalhuis werd met vlag en wimpel gecertificeerd; het aantal deelnemers aan de ‘Ik wil leren’-campagne verdubbelde (van 90 naar 174) en ook de taalcafés en leeskringen bloeiden op als nooit tevoren. Met het vertrek van Libertum uit de Chocoladefabriek werd het wekelijkse Ontmoetingscafé een logisch onderdeel van de bibliotheek. Hulde aan alle vrijwilligers die elke week opnieuw klaarstaan om nieuwkomers welkom te heten en wegwijs te maken in Gouda.

Door vervroegde landelijke verkiezingen hadden we niet één maar twee politieke debatten in de Chocoladefabriek. Het eerste in maart, in samenwerking met de regio Midden-Holland en de gemeente ter gelegenheid van de Provinciale Statenverkiezingen en het tweede in november, voor en door jongeren uit de landelijke jongerenafdelingen van de politieke partijen. De traptribune zat weer net zo vol als vóór de coronajaren.

Hoewel het naar onze wens en overtuiging veel te langzaam op gang komt in Gouda – de invoering van de aanpak de Bibliotheek op school (dBos) – vierden we op 1 november de opening van de eerste schoolbibliotheek op een vmbo-school, Yuverta. Het aantal aangesloten basisscholen (7) kan hopelijk in 2024 worden uitgebreid door de nieuwe impulsregeling via de bibliotheekbranche, maar de gemeente en vooral ook de scholen zelf zouden serieus meer geld moeten investeren in taal- en leesvaardigheid. Het PISA-rapport dat op 5 december 2023 verscheen, geeft daar alle reden toe. Als het zo doorgaat, is in 2050 de helft van de beroepsbevolking laaggeletterd – met alle gevolgen van dien.

De organisaties in de culturele sector komen met regelmaat samen en de vele samenwerkingen resulteerden in een stadsbrede deelname aan de opening van het culturele seizoen in september met festival De Verwondering. Maar hét culturele hoogtepunt voor de bibliotheek was toch wel (de opening van) de World Press Photo Exhibition, die van 25 november t/m 17 december te zien was op de tweede etage van de Chocoladefabriek. De randprogrammering - met workshops en rondleidingen en de samenwerkingen met onder meer Cultuurhuis Garenspinnerij, mboRijnland, het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) en vooral de gemeente - gaf het hele project een bijzonder Gouds tintje. De internationale World Press Photo Foundation was ervan onder de indruk.

Net als bij de 'Bibliotheek-aan-huis'-service, de taalcafés, de computer- en taalcursussen en de inloopspreekuren werd ook deze expositie mede mogelijk gemaakt door de inzet van een groep enthousiaste vrijwilligers.

Ik dank iedereen, vrijwilligers, medewerkers en leden van de Raad van Toezicht hartelijk voor hun grote betrokkenheid bij en inzet voor de bibliotheek. Met vereende krachten zorgen we ervoor dat de bibliotheek elk jaar weer een relevante bijdrage levert aan het welzijn van Gouvenaars, van jong tot oud.

Dank ook aan ons netwerk van samenwerkingspartners in de stad en de regio en speciaal aan de gemeente voor de structurele steun die veel verder gaat dan de jaarlijkse financiële investering. Gezamenlijk werken we aan een Geletterd Gouda.

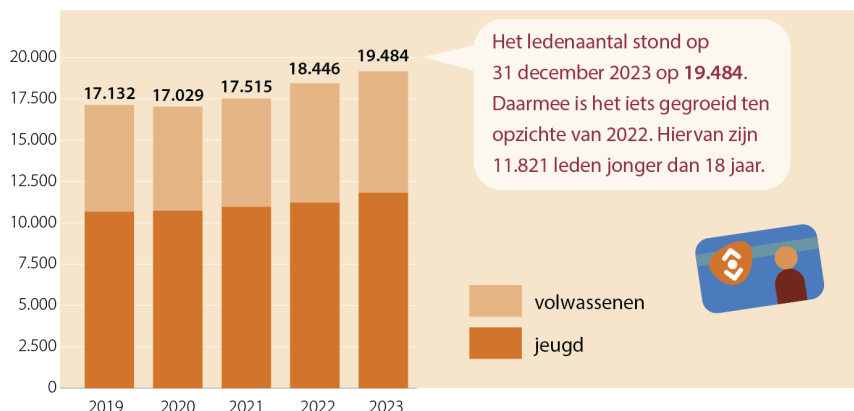
Lijkt het alsof bovengenoemde hoogtepunten belangrijker zijn dan onze reguliere dienstverlening en dagelijkse inzet om leesvaardigheid en leesplezier aan te wakkeren? Niets is minder waar, zoals in het vervolg van dit jaarverslag is te lezen, waar alle onderdelen van onze werkzaamheden aan bod komen.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Erna Staal', written in a cursive style.

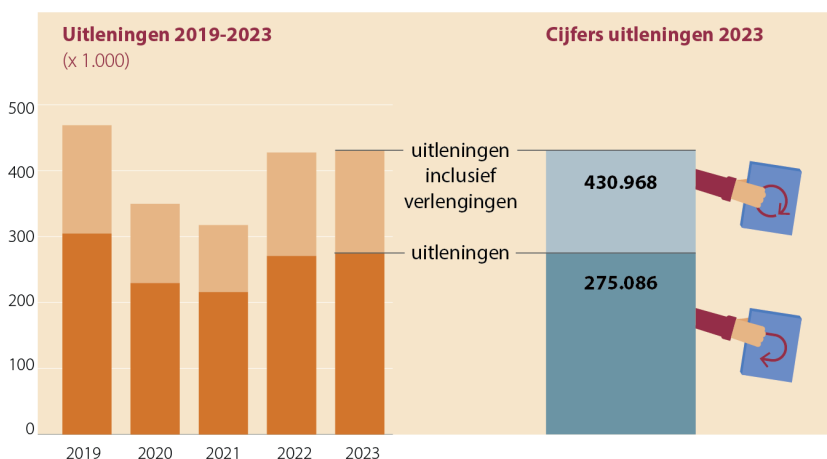
Erna Staal
directeur-bestuurder

2023, een aantal cijfers

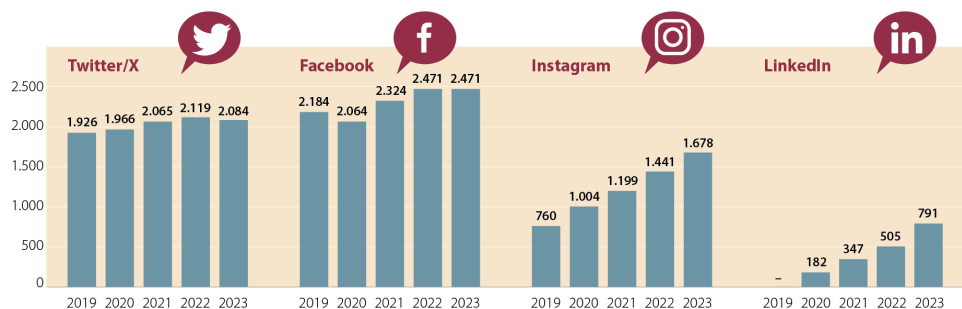
Leden

Uitleningen

Aantal volgers op sociale media

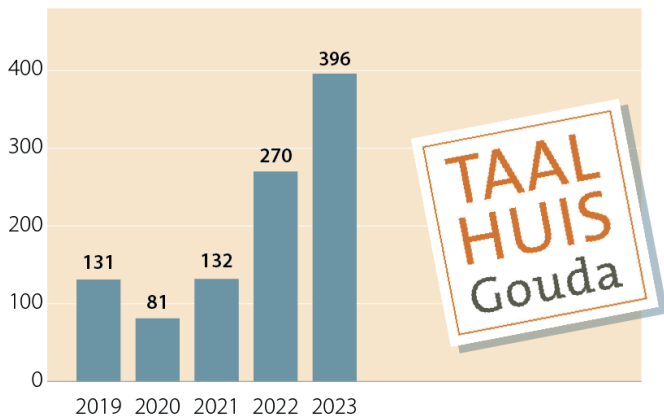
Bezoekers website en Chocoladefabriek

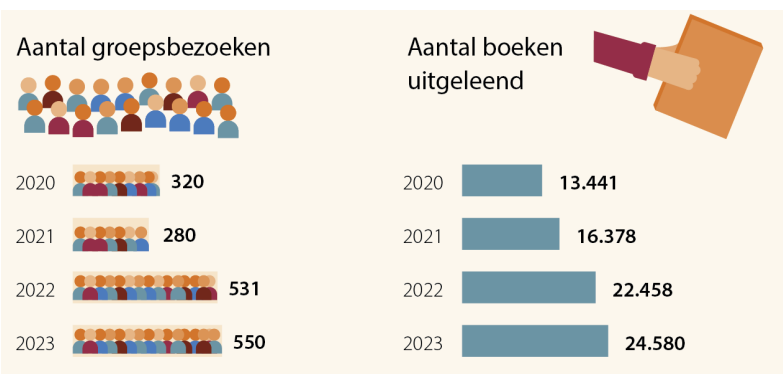
Meest geleende boeken

Aantal intakes Taalhuis

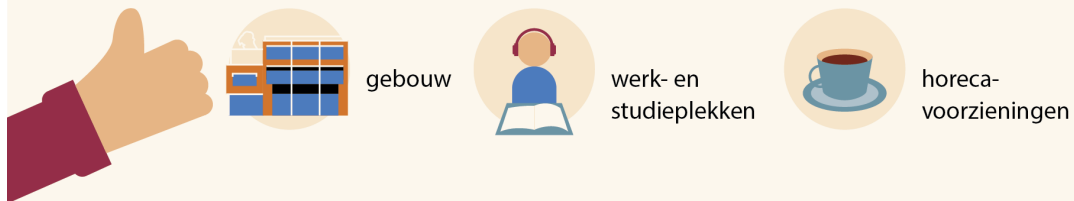

Klassikaal lenen

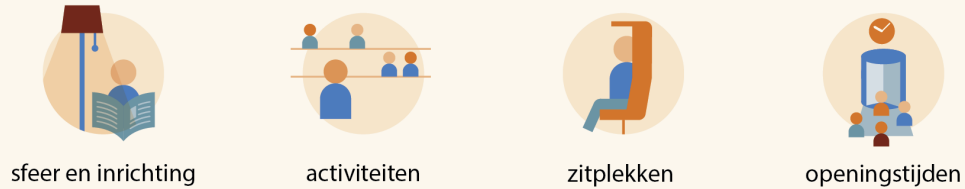

Onderzoek onder leden

Best practice vanwege:

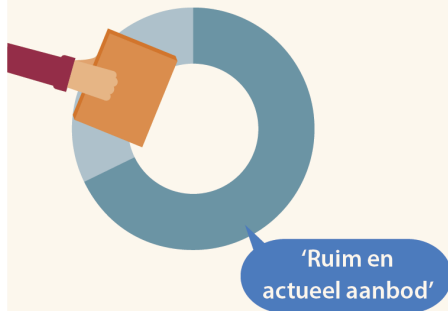

De Chocoladefabriek scoort ook **significant beter** dan andere bibliotheken als het gaat om:

De collectie

Goed/Zeer goed:
68%

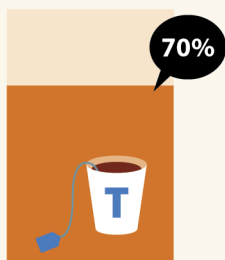
Meest genoemde verbeterpunten

- + Meer zitplekken
- + Meer stilte en rust
- + Meer onderscheid tussen rustige en levendige ruimtes

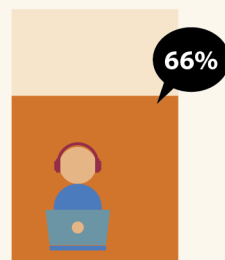

Onderzoek onder niet-leden: redenen om naar de bibliotheek te komen

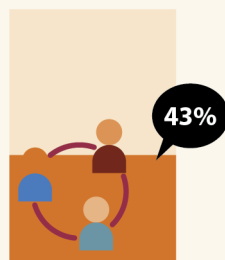
lets eten of drinken

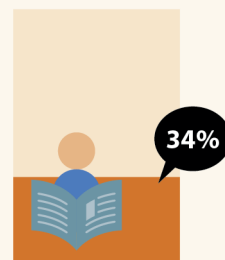
Studeren of werken

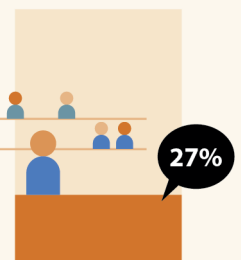
Afspreken met vrienden

Krant, tijdschrift of boek lezen

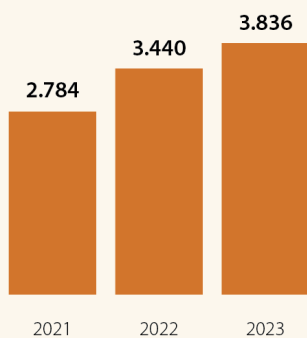

Deelnemen aan een activiteit

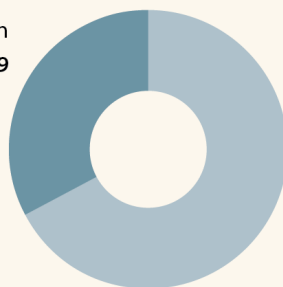
Gebruik van de online bibliotheek door leden van de bibliotheek Gouda

Leden met een account op onlinebibliotheek.nl

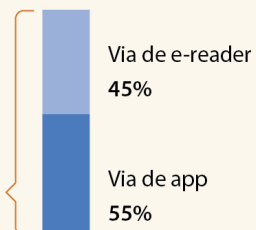

Uitleningen

Luisterboeken
16.899

E-books
34.914

43% leende minimaal 1 luisterboek

62% leende minimaal 1 e-book

In juli werden **4.472 e-books** uitgeleend

Top-3 uitgeleende e-books

#1

De Camino

Anya Niewierra

#2

Daar waar de rivierkreeften zingen

Delia Owens

#3

Vier wandelaars en een Siciliaan

Marion Pauw

Top-3 uitgeleende luisterboeken

#1

De meeste mensen deugen

Rutger Bregman

#2

De Camino

Anya Niewierra

#3

Socrates op sneakers

Elke Wiss

Uitleningen e-books per genre

Literatuur

48%

Spanning

21%

Informatief

13%

Jeugd

12%

Biografie

2%

Missie, visie, waarden

Onze missie

In de bibliotheek Gouda komen de fysieke en de digitale wereld samen. Vanuit deskundigheid, expertise en enthousiasme moedigen we aan tot leesplezier en een leven lang leren, in verbinding met elkaar. We zijn pionier in een continu veranderende samenleving en we zoeken waar mogelijk aansluiting bij de behoeften van de stad. Onze bibliotheek is een fijne, neutrale en veilige plek waar mensen elkaar ontmoeten en waar zelfontplooiing geen grenzen kent. Met onze mensen en ons werk dragen we in hoge mate bij aan een geletterd en inclusief Gouda.

Onze visie

Door te lezen vergroot je je woordenschat, prikkel je je fantasie en verrijk je jezelf met taal en verhaal. Door te lezen heb je toegang tot verhalen, kennis en informatie die jij op jouw beurt kan delen met een ander. Zo groeien ieders dromen en kansen in de huidige, veeleisende maatschappij.

Het netwerk van de bibliotheek Gouda biedt een uitgebreide boekencollectie, digitale dienstverlening, een inspirerend platform voor ontmoeting en debat én deskundigheid op het gebied van taalontwikkeling en leesbevordering.

In het hart van onze stad staat de Chocoladefabriek. Een broedplaats waar iedereen welkom is en toegang heeft tot informatie, inspiratie en plezier.

Samen met onze samenwerkingspartners voorzien we in de behoefte van de stad om fysiek en digitaal met elkaar verbonden te zijn. Met onze mensen en ons werk dragen we in hoge mate bij aan een geletterd en inclusief Gouda.

Onze waarden

We doen ons werk vol overtuiging en vanuit een aantal vaste waarden. We zijn nieuwsgierig naar nieuwe ontwikkelingen en gaan innovatief en duurzaam te werk. Elke vorm van samenwerking treden we open, enthousiast en deskundig tegemoet. Onze informatie en onze dienstverlening zijn neutraal en betrouwbaar. Bij alles wat we doen staan onze leden, gebruikers en bezoekers centraal.

Ons netwerk

De basis van de bibliotheek

Leden

We hebben 11.821 jeugdleden (die 270.527 boeken leenden) en 7.663 volwassen leden (die in totaal 164.022 boeken leenden, inclusief verlengingen). Wie lid is van de lokale bibliotheek, heeft ook toegang tot de online bibliotheek met e-books, luisterboeken, voorleesfilmpjes, digitale prentenboeken, de mogelijkheid om te oefenen voor het theorie-examen voor het rijbewijs en hulp bij spreekbeurten, werkstukken en boekbesprekingen. Bij de online bibliotheek werden 39.914 e-books en 16.899 luisterboeken geleend.

Wervingsacties

Door het jaar heen zijn verschillende wervingsacties voor nieuwe leden gehouden.

Tijdens de Nationale Voorleesdagen: 65 nieuwe jeugdleden

Tijdens Zomerlezen (abonnement voor 15 maanden voor de prijs van 12 maanden): 222

Tijdens Nederland Leest: 87

Kinderboekenweek: 155

En natuurlijk kunnen mensen het hele jaar door lid worden van de bibliotheek.

Ook dit jaar sloten we weer af met een stijgend aantal leden.

Het ledenbestand is gegroeid met 1.038 leden naar totaal 19.484 leden. In 2023 telde Gouda 75.316 inwoners; meer dan één op de vier inwoners van de stad is lid van de bibliotheek.

Abonnementen

Een abonnement op de bibliotheek Gouda is gratis voor iedereen tot 18 jaar. Voor volwassenen zijn er verschillende soorten abonnementen die per jaar of per maand betaald kunnen worden. Met de BiebApp kun je zelfs per boek betalen. Op de website van de bibliotheek staan alle mogelijkheden en tarieven vermeld. Gouwenars met de Rotterdampas kunnen 25% korting krijgen of aanspraak maken op een cadeau-abonnement. Kinderopvangorganisaties en scholen (PO en VO) kunnen een educatief abonnement afnemen, waarmee ze 100 materialen tegelijk kunnen lenen: genoeg voor de hele groep.

Nieuwkomers en deelnemers aan de cursussen basisvaardigheden krijgen bij aanmelding een gratis lidmaatschap van een jaar.

In 2023 werden 157 cadeau-abonnementen verstrekt, onder andere via het Taalhuis.

Vrienden

De bibliotheek weet zich gesteund door een trouwe schare Vrienden. Met de opbrengst van hun jaarlijkse bijdrage verlenen we cadeaulidmaatschappen via de Voedselbank en het Sociaal Team aan mensen voor wie een abonnement financieel niet haalbaar is. Ook besteden we de donaties aan materialen voor de VoorleesExpress en het Taalhuis.

Collectie en dienstverlening

Er is een boeken-, kranten- en tijdschriftenaanbod voor iedereen van 0 tot 100, van prentenboeken tot Young Adult en fictie en non-fictie voor volwassenen. In de Chocoladefabriek en in Van Noord is naast de standaard collectie ook een collectie grootletterboeken voor mensen met een visuele beperking.

De bibliotheek brengt de collectie op verschillende manieren onder de aandacht: door de frontale presentatie en de pallets met boekentips in de Chocoladefabriek, door boekenleggers, aandacht op sociale media, in onze nieuwsbrieven en op de website. Ook kunnen lezers hun 'recensie' achterlaten op daartoe bestemde kaartjes in de bibliotheek. De jeugd heeft natuurlijk hun eigen recensenten, zie de tips van Marit, Nouria, Sterre en Roos op bibliotheekgouda.nl/jeugdrecensent.

De deskundigheid van onze medewerkers wordt ingezet om kinderen en volwassenen te inspireren en te stimuleren thuis met lezen aan de slag te gaan en iedereen te helpen het juiste boek te kiezen. *Vanessa van Gemert, sinds november Coördinator Dienstverlening: "Helpen, adviseren, enthousiasmeren en stimuleren, met een persoonlijke benadering klaar staan voor de Gouwenaar. Dat is wat mij enorm aanspreekt in dit werk en dat is waar we met het hele team enthousiast van worden."*

Gastcuratoren

Om Gouwenaars nóg meer te betrekken bij de collectie werkt de bibliotheek met gastcuratoren. Wethouder en veellezer Michiel Bunnik droeg in het voorjaar het stokje over aan de Stichting Boek en Troost. Tijdens de zomerweken liet directeur Erna Staal een aantal favorieten zien. In het najaar was de beurt aan de Regenboog Alliantie Gouda, een samenwerking die uitmondde in een auteursavond met de Lesbische Liga.

Bibliotheek aan Huis

Leden die (tijdelijk) niet naar een van de vestigingen kunnen komen, kunnen gebruikmaken van de gratis service Bibliotheek aan Huis. Na overleg met een medewerker worden boeken uit de collectie gekozen die elke drie/zes weken door een vrijwilliger aan huis worden gebracht.

35 mensen maakten hier gebruik van in 2023.

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) is er voor mensen die moeite hebben met de digitale dienstverlening van de overheid. De informatiepunten zijn door het hele land ondergebracht in bibliotheken. De Frontofficemedewerkers kunnen eerstelijns vragen beantwoorden en waar nodig doorverwijzen naar andere instanties. In Gouda is er een hecht netwerk met de Papierwinkel en de Sociaal Makelaars, waardoor het IDO in de bibliotheek beperkt beslag legt op de medewerkers en we onze tijd gelukkig kunnen besteden aan 'taal en verhaal'.

Bezoekers kunnen dagelijks met hun vragen voor het IDO terecht bij de medewerkers aan de servicebalie. Ook zijn er speciale spreekuren, voor vragen die ingewikkelder zijn en/of meer tijd kosten: op dinsdag van 13.00 uur tot 15.00 uur in de Chocoladefabriek en op donderdag van 14.00 uur tot 16.00 uur in Van Noord. Het IDO wordt gecoördineerd vanuit het Taalhuis, in samenwerking met de Papierwinkel van het Sociaal Team.

Aantal geregistreerde vragenstellers: 55

Rondleidingen en werkbezoeken

De stadsvestiging in de Chocoladefabriek trekt, ook na bijna tien jaar, nog altijd de aandacht van collega's in binnen- en buitenland. Regelmatig geven we rondleidingen en vertellen we wat en hoe we het allemaal doen in Gouda. Zo kwam op 23 januari een grote delegatie van de gemeenteraad op werkbezoek om zich te laten informeren over de aanpak van laaggeletterdheid en de inzet van het Taalhuis en de bibliotheek hiervoor.

Op 25 augustus 2023 kwam een groep van bijna 50 bibliotheekdirecteuren van over de hele wereld op bezoek in de Chocoladefabriek. Dat was tijdens het congres van de International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), dat dit jaar in Nederland plaatsvond.

De bibliotheek voor de Goudse jeugd

Naast het aanbod van boeken brengen we met onze activiteiten voor de jeugd verhalen tot leven en wakkeren we de fantasie en de creativiteit aan zodat er niet alleen wat te kiezen, maar ook te beleven valt in de bibliotheek. We werken samen met voorschoolse instellingen, primair onderwijs en voortgezet onderwijs in Gouda en natuurlijk ook met Brede School, Techniekpunt en verschillende culturele en maatschappelijke organisaties.

Voorlezen

Kinderen die als baby al zijn voorgelezen zijn later beter in taal. Samen een boekje lezen – plaatjes aanwijzen en verhaaltjes vertellen – versterkt de band met je baby. Het landelijke project BoekStart voor baby's stimuleert dit. Bij de vestigingen van het Centrum voor Jeugd en Gezin worden hier bonnen voor uitgegeven. Daarmee worden ouders aangespoord hun kind in te schrijven bij de bibliotheek. Ze krijgen een BoekStart-koffertje met twee boekjes cadeau. Bij de bibliotheek zijn in het verslagjaar 338 BoekStart-inschrijvingen geregistreerd.

Naast de jeugdafdeling in de Chocoladefabriek bestaat het netwerk van de bibliotheek uit een aantal kinderbibliotheken in de wijken. Op alle locaties organiseren we activiteiten. Voor de doelgroep 0-4 jaar is dat 'Bieb voor de kleintjes': ochtenden waarbij voorlezen centraal staat. Elke woensdagmiddag leest een vrijwilliger van de VoorleesExpress Gouda in de Chocoladefabriek voor aan kinderen vanaf 4 jaar. Incidenteel wordt aan het voorlezen een extra activiteit gekoppeld zoals 'Muziek op schoot' (i.s.m. Cultuurhuis Garenspinnerij). Ook leest de bibliotheek voor tijdens Spel aan Huis, dat de Brede School organiseert in Van Noord.

Voorleeslocatie	Aantal deelnemers (kinderen plus één begeleider) in 2023
Oosterwei	693
Van Noord	1.976
De Biep	852
Chocoladefabriek	261

VoorleesExpress

De VoorleesExpress geeft extra aandacht aan gezinnen met kinderen van 2 tot en met 8 jaar die moeite hebben met taal. Twintig weken lang komt er elke week een vrijwilliger bij hen thuis om voor te lezen. Zo breiden de kinderen hun woordenschat uit, ontwikkelen ze hun taalgevoel en ontdekken ze, samen met hun ouder(s), hoe leuk boeken zijn. Samen met de Brede School neemt de bibliotheek deel aan de landelijke VoorleesExpress.

Aantal deelnemende gezinnen: 45

Nationale Voorleesdagen

Van 24 januari tot en met 3 februari 2023 waren de **Nationale Voorleesdagen**. We openden als gebruikelijk met het voorleesontbijt in de Chocoladefabriek. Wethouder Thierry van Vugt en Marike Folles van Mirakel Musicaltheater lazen voor.

Aantal deelnemers: 27

Rondom de voorleesdagen zijn er diverse activiteiten voor kinderen én volwassenen. Poppentheater Dubbele Jan gaf op 4 februari drie voorstellingen geïnspireerd op het Prentenboek van het Jaar.

Aantal deelnemers: 170 (peuters en begeleiders)

Voor kleuterklassen was er een programma rond 'De eend die niet van water hield' (ook uit de Prentenboeken Top 10). Bibliotheekmedewerkers brachten bezoeken op locatie door de hele stad en lieten het boek mét lessuggesties achter.

Aantal deelnemers: 32 groepen (ca. 700 kinderen)

Vijftien voorleeskampioenen van Goudse basisscholen gingen op 22 februari ten overstaan van 45 toehoorders de strijd met elkaar aan tijdens de Nationale Voorleeswedstrijd (in 1993 door Stichting Lezen in het leven geroepen om het leesplezier in groep 7 en 8 te stimuleren). Twee winnaars gingen door naar de regionale ronde. De jury bestond uit kinderboekenschrijver Marte Jongbloed, Noemi Horbach van boekhandel Verkaaik en 'onze' Ellen Moen.

Zomerlezen

Om te voorkomen dat kinderen in een 'zomerleesdip' terechtkomen, organiseert de bibliotheek tijdens de vakantieweken activiteiten in de Chocoladefabriek en Van Noord. Zo kregen we bezoek van Tjibbe Veldkamp en Kees de Boer (bekend van de boeken over Agent en Boef), konden kinderen de draak uit het boek 'Hier benne draken' verslaan met een Blue-Bot (een robotje dat kinderen spelenderwijs leert programmeren) en hadden we een boekenbios met 'Knor'. De reeks werd afgesloten met 'Mirakel Spektakel' onder leiding van Marike Folles.

Aantal deelnemers: 75

Kinderboekenweek

Van 4 tot en met 15 oktober was de Kinderboekenweek. Thema was 'Bij mij thuis'. Sanne Rooseboom schreef het Kinderboekenweekgeschenk.

De bibliotheek organiseerde een aantal activiteiten:

- Een workshop over voorlezen voor groep 7 en 8 met aandacht voor dynamiek en publiek.
Aantal deelnemers: 298
- Een workshop creatief schrijven i.s.m. Cultuurhuis Garenspinnerij rond de theatervoorstelling 'Familie Vermi-Celli'
Aantal deelnemers: 230
- Een auteursoptreden van Erik van Os voor groep 3 over poëzie.
Aantal deelnemers: 258
- Speurtochten in alle vestigingen van de bibliotheek.
Aantal deelnemers: 275

Activiteiten met en voor het onderwijs

Veel (voor)lezen en vooral met plezier lezen draagt bij aan een goede taal- en leesvaardigheid. Het onderwijs, van kinderdagverblijf tot en met de middelbare school, speelt daarin een cruciale rol. De bibliotheek biedt daarbij op verschillende manieren ondersteuning, zowel aan de professionals als aan de jeugd.

Onze voorkeur hebben landelijk beproefde systemen (zoals Boekstart in de Kinderopvang en de Bibliotheek op school) waarvoor via de bibliotheek stimuleringssubsidies zijn aan te vragen, vanwege de goede resultaten die hiermee geboekt worden. Naast deze structurele aanpak voor taal- en leesvaardigheid biedt de bibliotheek in samenwerking met onder andere de Brede School Gouda een programma op het gebied van leesbevordering, literatuureducatie, cultuureducatie en digitale geletterdheid.

Kinderopvang

BoekStart in de kinderopvang is een leesbevorderingsprogramma voor de kinderopvang, om kinderen van 0 tot 4 jaar, hun ouders en pedagogisch medewerkers intensief met boeken en (voor)lezen in aanraking te laten komen. In 2023 startte de bibliotheek een samenwerking met 7 locaties van Kind & Co en in 2024 breiden we dit aantal uit met locaties van Quadrant.

Incidentele activiteiten voor de kinderopvang

'Op reis door prentenboekenland' (in samenwerking met het VVE-coördinatiepunt van de Brede School) is bedoeld om samen met pedagogisch medewerkers van de kinderopvang ouders te stimuleren om thuis voor te lezen.

Aantal deelnemers: 108 kinderen uit 9 groepen van verschillende kinderopvanglocaties.
Vertelkisten en vertelplaten: prentenboeken met bijbehorende materialen, die te leen zijn door de kinderopvang. De vertelkisten werden in 2023 12x uitgeleend en de vertelplaten 52x.

Basisonderwijs

Basisscholen kunnen in samenwerking met de bibliotheek Gouda kiezen voor de **Bibliotheek op school (dBOS)**. We hebben samenwerkingsovereenkomsten met basisscholen De Kas, 't Palet, De Ontdekkingsreizigers, Het Avontuur, Het Schateiland, Het Groene Eiland en Vindingrijk.

Anne de Meijer, coördinator afdeling Jeugd: "Met de Bibliotheek op school heb je de voorwaarden voor leesplezier en leesmotivatie op orde. En meer met plezier lezen betekent een betere taalvaardigheid."

Basisscholen maken ook veelvuldig gebruik van **klassikaal lenen**: kinderen brengen met hun klas een bezoek aan de bibliotheek en lenen boeken die ze op school kunnen lezen. De boeken vormen een belangrijke aanvulling op de (vaak beperkte en niet actuele) schoolcollectie. Tijdens het bezoek krijgen de leerlingen en leerkrachten informatie over de collectie, waardoor ze bekend(er) raken met de bibliotheek.

Aantal klassen op bezoek in 2023: 550

Aantal klassikaal uitgeleende boeken: 24.580

Ellen Keetelaar werkt op De Cirkel en gaat met haar groep 5 naar Van Noord. "De kinderen krijgen een korte introductie van een leesconsulent waarin een paar boeken centraal staan. Daarna mogen ze zelf boeken uitzoeken. Voor sommige kinderen is het lastig om te kiezen, maar uiteindelijk gaan ze blij terug naar school met hun boeken. Elke dag is er een moment waarop de kinderen mogen lezen. Daarnaast lezen we voor. Verder stimuleren we dat kinderen een bibliotheekpas nemen en naar de bibliotheek gaan om boeken te lenen en thuis te lezen."

Incidentele activiteiten voor het primair onderwijs

Via de Brede School bieden we incidentele programma's aan waar basisscholen gebruik van kunnen maken, zoals:

- Voor groep 1 & 2: Robotjes in de klas: Denken als een robot? Met die vraag gingen 475 kleuters uit 19 groepen aan de slag. Ze kregen een eerste introductie in het programmeren aan de hand van twee soorten robots: de Blue-Bot en de Cubetto, gecombineerd met verschillende verhalen uit prentenboeken. Ook maakten 425 kinderen uit 17 groepen 3 en 4 aan de hand van het onderwerp 'rijdende robots' kennis met het verschil tussen fictie en non-fictie.
- Voor groep 5 en 6: Programma rond de boeken van Roald Dahl: leerlingen kruipen in de huid van Dahl-personages en spelen situaties na. Ook het herkenbare tekenwerk van illustrator Quentin Blake wordt bekeken en besproken. De groep krijgt een grote collectie Dahl-boeken en een lesbrief mee naar school om uitgebreid verder te kunnen lezen.
Aantal deelnemers 112 (5 klassen)
- Voor groep 5 en 6: Kijken naar strips: tijdens een les kijken we naar de geschiedenis van strips; hoe een strip wordt gemaakt en wat de bijzondere kenmerken zijn. Cultuurhuis Garensponnerij biedt aansluitend een striptekenles aan.
Aantal deelnemers: 225 kinderen (9 klassen)
- Voor groep 4 tot en met 8: Theaterlezen, ook wel toneellezen genoemd, is een originele en enthousiasmerende samenleesvorm. Leuk voor sterke én zwakke lezers, waarbij de leerlingen elkaar kunnen helpen. De gevarieerde collectie bestaat uit acht titels op diverse leesniveaus.
Aantal uitgeleende theaterleeskisten: 29 (1.025 kinderen)
- Voor groep 6, 7 en 8: Het project 'Oorlog dichterbij in Midden-Holland' brengt persoonlijke en lokale oorlogsverhalen letterlijk dichterbij. Dat gebeurt in de vorm van vertelkoffers met boeken, documenten, foto's én voorwerpen die te maken hebben met oorlog en bevrijding. Ook wordt verwezen naar wo2-middenholland.nl. Het aanbod is door de bibliotheek Gouda ontwikkeld in samenwerking met Streekarchief Midden-Holland.
Aantal deelnemers: 9 klassen (225 kinderen)
- Voor groep 6, 7 en 8: Goudazoekers is een geschiedenisavontuur van bibliotheek Gouda, Streekarchief Midden-Holland, Brede School en Museum Gouda. Kinderen van de bovenbouw van het basisonderwijs gaan een dagdeel in de historische binnenstad op zoek naar de geschiedenis van Gouda. Met behulp van een kaart en tijdlijn vinden ze plekken waar ze opdrachten uitvoeren en historische personages moeten bevragen over de geschiedenis. De zoektocht leidt naar het ontstaan van de stad.
Aantal deelnemers 7 groepen (175 kinderen)
- Stichting Fairtrade Gouda organiseert al een aantal jaren een 'wereldreis' voor kinderen van groep 6, 7 en 8. De kinderen gaan op bezoek bij bakkers en chocoladewinkels en komen naar de Chocoladefabriek voor een interactief programma over chocola. Aantal deelnemers: 7 klassen (175 kinderen)

Voortgezet onderwijs

Veel leerlingen, met name op het vmbo, hebben grote problemen met begrijpend lezen. Hun beheersing van het Nederlands ligt (ver) onder het gemiddelde en dat is een belemmering voor succesvolle deelname aan het onderwijs en aan de maatschappij. De bibliotheek heeft sinds 2023, dankzij extra budget voor het Taalhuis, een leesconsulent VO die de structurele samenwerking met het voortgezet onderwijs op kan zetten. Yuverta in Gouda is daar als eerste VO-school bij aangesloten. Op 1 november is hun schoolbibliotheek feestelijk geopend.

Peter de Vetten, docent Nederlands bij Yuverta: "Om taal te ontwikkelen, moet je lezen, lezen, lezen. Voor veel jongeren zijn boeken letterlijk ver weg, omdat ze ze niet thuis hebben en omdat ze nooit in de bibliotheek komen. Door samen te werken met de bibliotheek Gouda zorgen we dat er boeken op school zijn, binnen handbereik dus."

Yuverta en bibliotheek Gouda zijn voor ten minste 3 jaar een samenwerking volgens de aanpak de Bibliotheek op School aangegaan. De leesconsulent van de bibliotheek ondersteunt de school bij: het investeren in een goede boekencollectie op school; tijd inroosteren voor vrij lezen; trainen van docenten op het gebied van leesbevordering; monitoring van de voortgang van de leesprestaties. Dit jaar bijvoorbeeld organiseerden we voor Yuverta schrijversbezoeken voor 7 groepen tweedejaars leerlingen en leesgesprekken met 25 leerlingen.

Meer onderschools aanbod voor jongeren

Serious Game

Middelbare scholen kunnen ook klassikaal een **bezoek aan de Chocoladefabriek** brengen om zo kennis te maken met de bibliotheek en de collectie, maar ook met de andere bewoners van het pand. De bibliotheek ontwikkelde daarvoor een serious game in 2021 in samenwerking met Bibendo. 11 klassen van de ISK (Internationale Schakelklassen) maakten daar gebruik van, 4 brugklassen van het Coornhert Gymnasium, 6 groepen van Yuverta en 10 klassen van het Antoniuscollege. Aantal deelnemers: 600

Buitenschoolse activiteiten

Read2Me! is een regionale voorleeswedstrijd voor brugklassers met als doel om het (voor)leesplezier bij leerlingen uit het voortgezet onderwijs te vergroten en het lezen van jeugdliteratuur te bevorderen. Ter voorbereiding gaf de leesconsulent VO workshops voorlezen aan de brugklassers. Aantal deelnemers: 10 klassen van het Antoniuscollege, 6 klassen van de Antoniusmavo XL, 4 klassen van de vmbo-afdeling van de Goudse Waarden en 6 klassen van Yuverta.

Op vrijdagmiddag 2 juni organiseerde de bibliotheek Gouda in samenwerking met Yuverta een evenement om VO-leerlingen te ondersteunen bij hun beroepskeuze onder de noemer **Durf te dromen**: een middag speeddaten met (technische) professionals waaronder een goudsmid, een stedenbouwkundige en een metaalbewerker. Aantal deelnemers: 40

Quardin is een platform dat zich richt op talentontwikkeling bij jongeren, met als doel om hun zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en zelfvertrouwen te vergroten. Samen met deze organisatie organiseerden we 'Van droom naar doel is doen'. Gedurende acht weken werkten jongeren in workshops van 2 uur aan het bereiken van hun droom aan de hand van praktische stappen, zoals het inzetten van het eigen netwerk, het zoeken van mensen die verder kunnen helpen en het maken van een planning. Tijdens de slotbijeenkomst op 28 november presenteerden de deelnemers wat ze geleerd hebben.

Aantal deelnemers: 15 van gro-up (deze organisatie is er voor jongeren die bijzondere zorg nodig hebben) & mboRijnland

Van 15 tot en met 24 september was de **Boekenweek van Jongeren**. Deze campagne is voor jongeren van 15 tot 18 jaar en bestaat uit een aantal onderdelen, waaronder de publieksverkiezing van het Beste Boek. De genomineerde boeken waren te vinden op een pallet in de Chocoladefabriek. Ook kregen jongeren het 3PAK-boekje cadeau, met bijdragen van Philip Huff, Rima Orie en het duo Nydia van Voorthuizen & Marie Lotte Hagen. Tijdens de Boekenweek van Jongeren werd de LEES-app gelanceerd. Met de LEES-app krijgen vmbo-leerlingen en mbo-studenten een jaar lang gratis toegang tot 120 e-books en luisterboeken die speciaal voor hen zijn geselecteerd. Doel van deze pilot is om het leesplezier onder deze jongeren te stimuleren en hen bekender te maken met de mogelijkheid om digitaal te lezen en te luisteren via de online bibliotheek.

Tijdens Nederland Leest krijgen alle bibliotheekbezoekers een boek cadeau. Voor jongeren is er **Nederland Leest Junior**. In 2023 kregen 160 jongeren 'Het Pungelhuis' van Annet Huizing.

In juni waren er speciale edities van '**Hoofdpersonen**' voor studenten van de Driestar hogeschool in de Chocoladefabriek. Bij dit initiatief leen je geen boeken, maar mensen die hun verhaal vertellen. Zo konden de studenten in gesprek met iemand die in armoede leeft, een vrouw die bekeerd is tot de islam en een christelijke man die uit de kast is gekomen.

Aantal deelnemers: 53

Mediawijsheid

Kinderen en jongeren weten de weg in de digitale wereld razendsnel te vinden. Ze swipen op de tablet of smartphone zo naar hun favoriete filmpje of app. Maar dat betekent niet automatisch dat ze ook mediawijs zijn. Belangrijk is dat ze leren om actief en bewust met de verschillende media om te gaan. Van 24 tot en met 31 maart 2023 waren de Media Ukkie Dagen met als thema 'Balans: Bewegen met Media'. Tijdens deze dagen wordt aandacht gevraagd voor mediawijsheid in de opvoeding van kinderen van 0 tot 6 jaar. Het landelijke webinar op 28 maart werd gevolgd door tientallen ouders. Ook tijdens de Week van de Mediawijsheid van 10 tot en met 17 november was er een landelijk webinar voor tientallen volwassenen, deze keer over het online sociaal gedrag van kinderen.

Volwassenen en jeugdliteratuur

Samen met de Brede School Gouda verzorgde de bibliotheek op 16 januari een bijeenkomst voor pedagogisch medewerkers over hoe je inspirerend kunt voorlezen.

Aantal deelnemers: 30

Op 29 januari was de grote Goudse opa-en-oma-voorleeswedstrijd in de Chocoladefabriek. Een jury bestaande uit kinderen onder leiding van voormalig boekhandelaar Bart Jansen bepaalde dat Marlon Bakboord de beste voorlezer was.

Voor leerkrachten en andere professionals organiseert de bibliotheek in samenwerking met de Brede School en Cultuurhuis de Garensponnerij het Kinderboekencafé. Hier delen we informatie over nieuwe kinderboeken en bieden we inspiratie om met die boeken aan de slag te gaan. Immers, leerkrachten spelen een grote rol in het motiveren van kinderen om te gaan lezen. Met enige regelmaat worden auteurs, illustratoren en andere inspirators uitgenodigd te komen vertellen over hun werk. Daarnaast worden er onderling leestips en ideeën met elkaar gedeeld.

15 februari auteur Loes Riphagen.

Aantal deelnemers: 21

24 mei Femke Ganzeman over leesbevorderingindeklas.nl.

Aantal deelnemer: 25

13 september auteur Sanne Rooseboom plus de presentatie van een bundel poëzielessen samengesteld door Loes Reichenfeld (gemaakt in opdracht van de bibliotheek Gouda en Cultuureducatiegroep Gouda).

Aantal deelnemers: 40

Op 15 maart en 31 mei organiseerde de bibliotheek in samenwerking met de bibliotheken Rijn en Venen en Groene Venen twee regionale **netwerkbijeenkomsten voor leescoördinatoren** over 'rijke teksten'. Welke kinderboeken zijn geschikt(er) om te gebruiken? En wat zijn dat eigenlijk precies: rijke teksten?

Aantal deelnemers: 71

Ook geeft onze leesconsulent Marleen Vervoort in samenwerking met de bibliotheek Rijn en Venen de **cursus Open Boek** voor aankomende leescoördinatoren.

Aantal deelnemers: 20 deelnemers (start in oktober 2023, afronding in 2024)

De Techniekwerkplaats

Er is een structureel tekort aan goed opgeleid technisch personeel en er is geen goede doorstroming van basisschoolleerlingen naar het vmbo. Samen met Techniekpunt Gouda, de gemeente, Goudse ondernemers en het (primair) onderwijs willen we de jeugd enthousiasmeren voor techniek en technologie. Deze samenwerking is in oktober 2021 beklonken in het Techniekakkoord Gouda. Een van de belangrijkste pijlers van dit akkoord was het realiseren van de Techniekwerkplaats in de Chocoladefabriek, die in september 2022 feestelijk is geopend. De jeugd kan hier op onderzoekende wijze kennismaken met gereedschap van ambachtelijke tijden tot hypermoderne robotica en VR.

Onderschoolse activiteiten / doorgaande leerlijnen techniek & taal

De bibliotheek heeft een doorgaande leerlijn ontwikkeld voor het basisonderwijs. Daarmee ondersteunen we leerkrachten op het gebied van Wetenschap & Techniek (W&T); we beschikken over kennis, vaardigheden én (kostbaar) materiaal om kinderen kennis te laten maken met 21e-eeuwse vaardigheden die onontbeerlijk zijn, nu en in de toekomst. In de Techniekwerkplaats wordt gewerkt volgens de STEAM-methode (Science Technology, Engineering, Art en Mathematics): kinderen leren vanuit een onderzoeksvraag technische en technologische oplossingen te ontwerpen en te verwoorden. De bibliotheek voegt daar de R van Reading en wRiting aan toe. In het schooljaar 2022-2023 zijn voor de groepen 5 t/m 8 van het basisonderwijs 4 STEAM-lessen ontwikkeld en proefgedraaid. Zo volgden leerlingen STEAM-lessen over onder meer 'farmtech', waarbij ze technologische oplossingen bedachten om het werk op de boerderij minder zwaar en tijdrovend te maken.

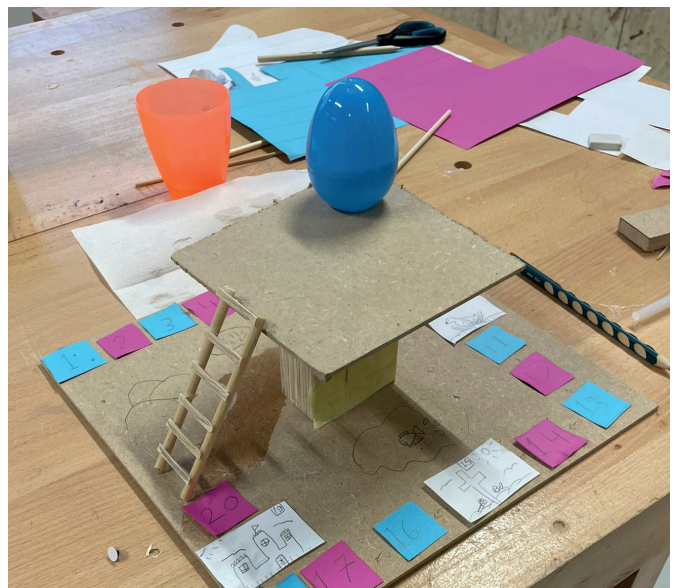
Aantal deelnemers: 1340 leerlingen (63 klassen).

Zabawas

De lespakketten van de doorgaande leerlijn zijn ontwikkeld financiële met steun van Stichting Zabawas, een particulier fonds voor culturele en educatieve projecten. De bibliotheek is de stichting zeer erkentelijk voor deze projectsubsidie.

Buitenschoolse activiteiten

Het hele jaar door organiseert de bibliotheek voor kinderen vanaf 5 jaar de 'Werkplaatsen op zaterdag', met activiteiten waarbij techniek en taal centraal staan. Van je eigen bordspel maken tot legoprogrammeren.

Aantal deelnemers: 183 kinderen (18 werkplaatsen).

Op 7 oktober, tijdens het Weekend van de Wetenschap, was er een speciale editie waarbij kinderen apparaten konden slopen en op geheel eigen wijze weer in elkaar konden zetten.

Aantal deelnemers: 50

Ook tijdens de schoolvakanties is er een activiteiteenaanbod in de Techniekwerkplaats. Tijdens de verschillende vakantieweken konden kinderen kennismaken met robotica: LEGO Spike Prime en Spike Essential, Tinkercad 3D-ontwerpen en 3D-printen en Minecraft.

totaal aantal deelnemers: 104

Organisaties voor buitenschoolse opvang kunnen ook groepsgewijs lessen volgen. Zo kwamen in januari en in november kinderen van de Bibelebonz werken met Spike Prime, een combinatie van LEGO bouwelementen, gebruiksvriendelijke hardware en een intuïtieve, op Scratch gebaseerde programmeertaal.

Aantal deelnemers: 38

In 2024 breiden we het aanbod uit met kinderfeestjes en een aanbod voor bedrijven en scholen uit de regio.

De bibliotheek voor de Goudse volwassenen

Debatten

In samenwerking met de gemeente(raad) organiseert de bibliotheek maatschappelijke en/of politieke debatten (aan de vooravond van verkiezingen).

Op 17 februari leidde presentator Dieter Möckelmann het debat 'Pompen of verzuipen', over de energietransitie. Vier deskundige inleiders gaven aan de hand van een stelling een prikkelende inleiding en negen vertegenwoordigers van politieke partijen gaven hun reactie.

Aantal deelnemers: 60

15 maart waren de verkiezingen voor de Provinciale Staten en de waterschappen. Zoals gebruikelijk was de Chocoladefabriek een van de stembureaus. Twee dagen ervoor, op 13 maart, organiseerde de bibliotheek samen met de gemeente en de regio Midden-Holland een groot verkiezingsdebat waar 12 politici aan deelnamen. BNR-presentator Thomas van Zijl leidde het debat.

Aantal deelnemers: ca. 200 en 25 via livestream

Op 22 november waren de vervroegde Tweede Kamer-verkiezingen. Van Noord en de Chocoladefabriek waren weer stembureau. Ditmaal organiseerde de bibliotheek een debat met leden van de politieke jongerenverenigingen. Debatleider was Dieter Möckelmann en de inleiding werd verzorgd door Tweede Kamer-lid Mohammed Mohandis.

Aantal deelnemers: ca. 120

Leesclubs

De bibliotheek heeft een eigen leesclub: 'Over boeken gesproken'. Waar mogelijk sluiten we aan bij bekende auteurs die in de Goudse Schouwburg op het programma staan.

In 2023 lazen en bespraken we:

- 'De omwenteling of de eeuw van de vrouw' van Suzanna Jansen
- 'Het geschenk. 12 lessen die je leven kunnen redden' van Edith Eger
- 'Ik ga leven' van Lale Gül
- 'Ety Hillesum: Het verhaal van haar leven' van Judith Koelemeijer
- 'Wij slaven van Suriname' van Anton de Kom
- 'De avond is ongemak' van Lucas Rijneveld
- 'Sonny Boy' van Annejet van der Zijl, het boek dat centraal stond tijdens Nederland Leest.

Totaal aantal deelnemers: 53

Ook faciliteren we de Queer Boekenclub die is ontstaan na de avond met de Lesbische Liga. De eerste editie was in november waarbij het boek 'Heerlijk Monster' van Fleur Pierets is besproken. Er waren 9 enthousiaste personen aanwezig.

Communities

Een community wordt gevormd door mensen met een gedeelde belangstelling waar ze zich in willen verdiepen en of tijd aan willen besteden. De bibliotheek Gouda ondersteunt verschillende communities in de stad, met expertise en inspiratie, mits het bij de missie van de bibliotheek past.

Zo is er een community voor straatbiebs/minibiebs in Gouda (er zijn er wel honderd). Op 24 mei organiseerde de bibliotheek een bijeenkomst voor huidige en toekomstige straatbieb eigenaren. Een van de resultaten was de totstandkoming van de minibieb op station Gouda.

Aantal deelnemers: 22

Op 15 november was er een bijeenkomst voor amateurschrijvers waarbij schrijftips werden uitgewisseld en inspiratie werd opgedaan.

Aantal deelnemers: 25

Danielle North: "Door het stimuleren van communities kunnen Gouwenaren zelf actief meedenken over en meewerken aan activiteiten waar zij behoefte aan hebben."

Ontmoetingen met auteurs/journalisten/wetenschappers/kunstenaars

Van 26 januari tot en met 1 februari was de Poëzieweek. Bezoekers van de Chocoladefabriek konden gratis ansichtkaarten met gedichten meenemen; er was een pallet met inspiratie en Goudse dichters lazen voor uit eigen werk op de traptribune: Noa Heddergott, Hanneke Leroux, Pim Torn, Ben van Bommel, Pauline Dirven, Jeffrey van Geenen, Oliver Kruse Dougherty en Corie Grootendorst.

1 juni: schrijver-dichter-essayist Willem Jan Otten, in samenwerking met dominee David van Veen van De Veste.

Aantal deelnemers: 90

12 oktober: De Lesbische Liga (Annefleur Schipper en Vera Siemons). Ze werden geïnterviewd door Dounia Jari (oprichter van Maruf, een stichting die zich inzet voor Nederlandse queer moslims).

Aantal deelnemers: 87

3 november: culinair en wijschrijver Onno Kleyn over (de geschiedenis van) kookboeken.

Aantal deelnemers: 32

Op 9 december hebben we samengewerkt met Amnesty International voor de actie Write for rights. In totaal zijn er 248 brieven geschreven en 75 kaarten.

Nederland Leest

Traditioneel is november de maand van 'Nederland Leest'. bibliotheekleden en -bezoekers krijgen een boek cadeau en nationaal lezen we allemaal hetzelfde boek. In 2023 was dat 'Sonny Boy' van Annejet van der Zijl. We bespraken het boek met onze leesclub en op 23 november was de verfilming te zien in Cinema Gouda, waar 22 mensen naar keken.

Digitale geletterdheid

Digitale informatie is een gegeven in onze samenleving, maar niet voor iedereen even toegankelijk. Daarbij gaan de ontwikkelingen zó snel dat we continu bijgeschoold moeten worden. Voor bijna alles word je tegenwoordig naar een website verwezen of moet je een account aanmaken in een of ander portal. Maar hoe bescherm je je privacy en hoe weet je of de informatie op een site betrouwbaar is?

Naast de kunst van het lezen moeten we ons de kunst van het digitale lezen en leren (betrouwbare informatie zoeken en vinden) eigen maken. Oftewel: digitaal geletterd (of vaardig) worden, waarbij het gaat om:

- Mediawijsheid: omgaan met (online) media
- Computational thinking: denken als een computer
- Informatievaardigheden / basisvaardigheden: kritisch zoeken op onder andere het internet
- ICT-vaardigheden / basisvaardigheden: kennis van hardware en software
- Digitaal burgerschap: verzamelnaam voor kritisch, verantwoord en bewust gebruik van digitale diensten om te functioneren in de huidige samenleving
- Digitale economie: online kopen en interneteconomie

In 2023 voerden we een enquête uit onder onze leden om duidelijkheid te krijgen over welk soort aanbod de bibliotheek zou moeten bieden. In 2024 wordt dit uitgewerkt.

SeniorWeb

Voor volwassenen / senioren zijn er wekelijks inloopsprekuren met vragen over de computer, tablet of smartphone: elke dinsdagmorgen van 10.30 uur tot 12.00 uur in 't Govertje en De Walvis en elke donderdagmiddag van 13.30 uur tot 16.00 uur in Van Noord.

Aantal gebruikers van de inloopsprekuren: 411

Ook verzorgt de bibliotheek computercursussen in samenwerking met SeniorWeb. In zowel het voorjaar als het najaar waren dat cursussen op het gebied van Windows, wachtwoorden en fotograferen met de smartphone.

Aantal deelnemers: 98

Taalhuis

Het Taalhuis is een breed samenwerkingsverband in Gouda, onder aanvoering van de bibliotheek, de gemeente en de Stichting Lezen en Schrijven. Het gezamenlijke, hoogst urgente doel is de preventie en bestrijding van laaggeletterdheid.

De fysieke locatie van het Taalhuis bevindt zich in de Chocoladefabriek. Daar is een speciale collectie makkelijk toegankelijke boeken te vinden waarvan iedereen gebruik kan maken. Ook kunnen professionals en vrijwilligers (taalmaatjes) hier afspreken en/of informatie vinden.

Als 'spin in het web' organiseert het Taalhuis door het jaar heen een aantal netwerkbijeenkomsten, of sluiten we aan bij activiteiten van anderen, bijvoorbeeld van het Sociaal Team, sociaal makelaars, Mozaïek Wonen, Mediis en Informeel Netwerk (IN) Gouda.

Het Taalhuis is in 2023 gecertificeerd en ontving het kwaliteitscertificaat omringd met complimenten van de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal (CBCT). Uit het auditrapport: *"Het Taalhuis levert een belangrijke bijdrage aan het terugdringen van de laaggeletterdheid in Gouda. Het Taalhuis wijst mensen aantoonbaar op de mogelijkheden die er zijn in de stad om de basisvaardigheden te verbeteren. Het Taalhuis is een verbindende factor tussen de diverse initiatieven die er zijn in Gouda om laaggeletterdheid te bestrijden en ervoor te zorgen dat de deelnemers een leven lang kunnen leren, (beter) mee kunnen doen in de maatschappij, uit een sociaal isolement komen en zelfredzaam kunnen zijn. De auditoren waren onder de indruk van het werk van het Taalhuis binnen Gouda en de enorme betrokkenheid van het Taalhuis met het onderwerp."*

Taalhuissprekuren

Een belangrijke taak van het Taalhuis is het werven en doorverwijzen van (taal)cursisten naar het juiste leeraanbod op het gebied van taal- en basisvaardigheden. Daarvoor organiseert het Taalhuis op verschillende plaatsen in de stad inloopsprekuren, waar mensen advies op maat krijgen met betrekking tot het aanwezige aanbod van cursussen en taalcafés in Gouda.

De spreekuren zijn op:

- Dinsdag van 13.00 uur tot 15.00 uur in de Chocoladefabriek
- Woensdag van 10.00 uur tot 11.30 uur in Van Noord
- Donderdag van 18.30 uur tot 19.30 uur in de Chocoladefabriek

Aantal intakes/doorverwijzingen: 396

In het Nelson Mandela Centrum en buurtcentrum De Walvis zijn geen aparte spreekuren meer, maar daar geeft het Sociaal Team informatie over het Taalhuis en verwijst men door naar de diverse spreekuren.

Taalcafés

Er zijn verschillende taalcafés in Gouda waar mensen de Nederlandse taal kunnen oefenen. Onder leiding van taaldocenten en vrijwilligers gaan mensen aan de slag met het uitbreiden van hun vocabulaire, met spelling en grammatica.

Elke maandag van 10.00 uur tot 11.30 uur is er een taalcafé in de Chocoladefabriek.

Aantal deelnemers wekelijks: ca. 30

Elke woensdag van 10.00 uur tot 11.30 uur is er een taalcafé in De Veste.

Aantal deelnemers wekelijks: ca. 15

Elke vrijdag van 20.00 uur tot 22.00 uur is er een taalcafé in buurtcentrum De Walvis.

Aantal deelnemers wekelijks: ca. 20

Andere initiatieven in de stad zijn onder meer de taal oefenavonden van Kerk & Vluchteling in de Ontmoetingskerk, De Veste en de Westerkerk.

Ontmoetingscafé

Met het vertrek van Libertum is het Ontmoetingscafé in de Chocoladefabriek logischerwijs toegevoegd aan het aanbod van de bibliotheek. Een groep van 13 vrijwilligers verzorgt wekelijks een programma voor nieuwkomers gekoppeld aan Gouvenaars.

Aantal deelnemers wekelijks: ca. 40

Rondleidingen

Regelmatig brengen groepen taalcursisten van externe taalaanbieders in de stad een bezoek aan het Taalhuis en de Chocoladefabriek. Ze krijgen een rondleiding door de bibliotheek met onder meer uitleg over de collectie(s).

Aantal rondleidingen: 18 groepen (137 deelnemers)

Tolkenpool

Het Taalhuis Gouda heeft met een impulssubsidie van de gemeente een aantal extra diensten ontwikkeld, waaronder de tolkenpool: een groep van vijftien vrijwillige tolken voor de talen Arabisch, Berbers, Chinees, Dari, Farsi, Pahsto, Pools, Russisch, Servo-Kroatisch, Spaans, Tigrinya, Turks, Urdu. De tolkenpool is tot stand gekomen vanuit een samenwerking tussen gemeente Gouda, het Sociaal Team en het Taalhuis. De voorbereidende training die de tolken kregen, wordt gegeven door Stichting Vluchtelingenwerk.

De tolken kunnen door samenwerkingspartners worden ingezet voor het vertalen van gesprekken over bijvoorbeeld vrijwilligerswerk, financiën en administratie, huisvesting, buurtbemiddeling en maatschappelijke participatie (onderwerpen waar geen beëdigde tolk voor nodig is). In 2023 zijn de tolken 68 keer ingeschakeld.

Taalzomer

Tijdens de jaarlijkse 'Taalzomer' zijn er wekelijks activiteiten waarbij mensen kunnen oefenen met de Nederlandse taal. Zo waren er het afgelopen jaar taalwandelingen, een bezoek aan Museum Gouda en aan de Goudse Waag en was er een ochtend met taalspelletjes. De Taalzomer wordt traditiegetrouw afgesloten met een (taal)lunch.

Aantal deelnemers Taalzomer: 178

Ik wil leren

De tweede editie van de gemeente-brede campagne ‘**Ik wil leren**’ startte op 11 september 2023, tijdens de Week van Lezen en Schrijven. De campagne is met name gericht op de doelgroep laaggeletterden en het doel is volwassenen aan te sporen zichzelf te blijven ontwikkelen. Door zo'n 30 organisaties, zoals het Sociaal Team, buurtvoorlichters, de wijkcentra, sportaccommodaties en het Huis van de Stad, wordt een folder verstrekt waarop mensen kunnen aangeven wat ze zouden willen leren. Medewerkers van het Taalhuis koppelen vervolgens de leerwensen aan passend aanbod. Aantal deelnemers: 174 (een verdubbeling ten opzichte van 2022)

Leeskringen (doelgroep laaggeletterden)

In kleine groepjes wordt gezamenlijk een makkelijk toegankelijk boek gelezen. Een vrijwilliger biedt ondersteuning bij moeilijke woorden en leidt het gesprek over wat er is gelezen. Leeskringen komen een keer per week een uur bij elkaar. Wanneer deelnemers vorderingen maken, stromen ze door naar een volgend niveau. Er zijn zes leeskringen.

Aantal deelnemers: 76

Digitale vaardigheden (doelgroep laaggeletterden)

De bibliotheek biedt meerdere laagdrempelige cursussen aan om mensen te helpen met hun digitale vaardigheden:

- ‘Klik & Tik’, voor mensen die hun allereerste schreden op de digitale weg van het internet zetten. Aantal deelnemers: 58
- ‘Digisterker’ voor hulp bij het gebruik van overheidswebsites en DigiD. Aantal deelnemers: 20
- ‘Digivitaler’ voor hulp bij het gebruik van het patiëntenportal van de huisarts en gezondheidsapps als Thuisarts.nl en Apotheek.nl. Aantal deelnemers: 42

Na afloop van de cursussen, kunnen mensen blijven oefenen in ons Digitaal Oefencafé, elke woensdagochtend in de Chocoladefabriek.

Aantal deelnemers: ca. 6 per week.

Naast de taal- en basisvaardigheidencursussen in de Chocoladefabriek, Van Noord en de Walvis verzorgt het Taalhuis ook cursussen op maat voor het bedrijfsleven. Zo werken we al een aantal jaren bij Promen en Cyclus ter ondersteuning van hun personeel. Deze service breiden we graag uit naar andere bedrijven en organisaties.

Daniëlle van der Veen (Leerambassadeur bij Promen): “Promen en het Taalhuis werken al jaren samen om de ontwikkeling van onze medewerkers te stimuleren. Promen vindt het belangrijk dat onze medewerkers verbonden blijven met de samenleving en zich kunnen ontplooiën. Daarom bieden wij hen de mogelijkheid om hun computer-, taal- en/of werknemersvaardigheden te verbeteren. Dit doen wij met onze eigen e-learning, maar ook met andere samenwerkingspartners zoals het Taalhuis. Het Taalhuis geeft sinds een aantal jaar computerlessen bij Promen, organiseren leuke rondleidingen voor onze medewerkers en zijn altijd behulpzaam als wij vragen of ideeën hebben. En andersom is dat ook zo. Wij zijn erg blij met deze warme samenwerking, met mensen die zich net als Promen hard maken voor een inclusieve samenleving.”

Rekenlessen

In mei 2023 zijn we gestart met rekenlessen in Van Noord. Iedere donderdagmiddag tussen 14.00 uur en 16.00 uur zit er een rekencoach klaar om mensen te helpen. Ook werken we samen met de rekenschool op woensdagmiddag van mboRijnland.

Aantal deelnemers: 4

Grip op geld

Samen met Humanitas Midden-Holland, 't Swanenburghshofje en het Sociaal Team organiseerden we 'Grip op geld: twee bijeenkomsten over het omgaan met geld, het bijhouden van de administratie en het oplossen van schulden.

Aantal deelnemers: 19

Hulp bij Belastingaangifte

In maart faciliteerde de bibliotheek, net als andere jaren, de medewerkers van de Papierwinkel en van het Sociaal Team, die Gouwenaars met hun belastingaangifte helpen. Vrijwilligers zaten tussen 8 en 21 maart voor hen klaar in De Walvis, het Nelson Mandela Centrum, Van Noord en de Chocoladefabriek.

Aantal deelnemers: 225

DigiMaatjes

Op 1 maart startten de Rabobank en het Taalhuis met DigiMaatjes: Rabo-medewerkers die vrijwillig hulp bieden aan mensen bij het online bankieren.

Aantal deelnemers: 8

Digitaal informatiepunt gezondheid in het Groene Hart Ziekenhuis

Naast online bankieren vinden mensen het ook moeilijk om hun weg te vinden in de digitale omgevingen in de zorg: de 'portals' van het ziekenhuis, de huisarts en de apotheek. Vrijwilligers van het Taalhuis bieden de helpende hand op locatie, in de hal van het Groene Hart Ziekenhuis, onder andere met vragen over hun patiënten portaal.

Aantal deelnemers: 55

De bibliotheek en de (Goudse) samenwerkingspartners

De bibliotheek Gouda is een wijdvertakte netwerkorganisatie. Dat is te zien in onze vestigingen, waar we veelvuldig met een of meerdere partners/bewoners samenwerken. Van de Chocoladefabriek en Van Noord tot de kinderbibliotheken in de scholen of buurtcentra. Maar ook buiten onze vestigingen organiseren we tal van activiteiten in samenwerking met andere Goudse organisaties.

Chocoladefabriek

Naast ons eigen aanbod, organiseerden wij in de Chocoladefabriek een aantal activiteiten met (een van de) andere partners, zoals:

- Op 15 februari konden jongeren kennismaken met Hogwarts Legacy. Deze game van Warner Bros speelt zich af in de magische wereld van Harry Potter. Jongeren konden het spel bekijken en spelen en er waren quiztafels met vragen over de Harry Potter-boeken. De boeken konden bij ons worden geleend of bij boekhandel Verkaaik worden gekocht.
- Op 8 maart organiseerde het Streekarchief samen met het Gouds Vrouwenennetwerk en de bibliotheek een avond t.g.v. Internationale Vrouwendag. Erna Staal interviewde Jutta Chorus over haar in 2022 verschenen boek *Alma's dochters: vijf levens in de schaduw*. Vrouwenhistorica Nicole Teeuwen ging met het publiek in discussie over de hedendaagse en de toekomstige positie van de vrouw. Woordkunstenaar Noa Heddergott zorgde voor sprekende intermezzo's. Op de traptribune zaten 80 mensen en er waren 25 kijkers via de livestream.
- De Chocoladefabriek was een van de locaties voor De Verwondering, het festival dat de opening van het culturele seizoen markeert. Op zaterdag 16 september konden mensen een VR-experience beleven of een lezing van het Streekarchief over 'heerlijkheden' bijwonen. 120 Kinderen genoten van een voorstelling van poppentheater Dubbele Jan en in de Techniekwerkplaats bouwden 60 kinderen mee aan een huis voor de bekende (boeken)muizen Sam en Julia. Op het buitenpodium waren er optredens van onder andere Mirakel Musicaltheater, voormalig Dichter des Vaderlands Tsead Bruinja en Miss Starling.
- Op 5 november en 10 december organiseerden we 'Mirakel op zondag', waarbij Marike Folles van Mirakel Musicaltheater prentenboeken voorlas en daar een theaterles aan koppelde.
Aantal deelnemers: 24
- Op 9 december organiseerden we speciaal voor Mirakel in de Techniekwerkplaats een werkplaats op zaterdag gekoppeld aan de nieuwe voorstelling van Mirakel.
Aantal deelnemers: 31
- Van 25 november tot en met 17 december was de World Press Photo Exhibition in Gouda. De tentoonstelling met de beste journalistieke foto's en documentairefotografie werd door bijna 25.000 bezoekers bezocht. Op de eerste verdieping was er een pallet van Streekarchief Midden-Holland met historische persfoto's uit de regio. De tentoonstelling inspireerde de culturele en onderwijssector in de wijde regio. Van de landelijke fotoclub tot Cultuurhuis Garenspinnerij in Gouda, van de International School Delft tot de basisschool om de hoek: allemaal gingen ze aan de slag met het thema en kwamen op bezoek. Of zetten, zoals mboRijnland, hun eigen fotowedstrijd uit. Met verrassende resultaten.

BiebPanel

Net als in eerdere jaren hebben we ook in 2023 meegedaan met BiebPanel-onderzoeken. Bezoekers van de Chocoladefabriek die geen lid zijn van de bibliotheek komen er vooral om iets te eten of te drinken, om te werken of te studeren of om af te spreken met vrienden. Verder houden bezoekers ervan om even rustig te zitten, al dan niet met een boek, krant of tijdschrift. De bezoekers waarderen onze plek: bijna negen op de tien bezoekers geven ons een aanbevelingsscore van 8 of hoger. Zij waarderen vooral de gezellige plek, de prettige sfeer en de ruime openingstijden. Ook de goede werkplekken, de rust en de horeca noemen zij als reden voor het hoge cijfer.

Ook bezoekers die wel lid zijn van de bibliotheek Gouda, zijn bijzonder positief. We scoren significant beter dan andere bibliotheken als het gaat om het gebouw, de sfeer en inrichting, de activiteiten, de zitplekken, de werkplekken en studieplekken, de openingstijden én de horecavoorzieningen. Qua gebouw, werk- en studieplekken en horecavoorzieningen scoort Gouda zo goed, dat we zelfs de best practice zijn en dus het best scoren van alle deelnemende bibliotheken. Twee derde van de leden (68%) beoordeelt de collectie met goed of zeer goed. Leden die tevreden zijn over de collectie, geven aan dat er een ruim aanbod is en dat het aanbod actueel is. Ook de mogelijkheid tot reserveren stemt leden tevreden. Papieren boeken staan nog steeds met stip op 1 als wordt gevraagd in welke media men in het algemeen interesse heeft. Naast papieren boeken is er ook interesse voor tijdschriften (55%) en e-books (45%). Meer dan 80% van de leden laat zich wel eens verrassen of inspireren in de bibliotheek; ze komen thuis met boeken die ze niet van tevoren bedacht hadden. Als wordt gevraagd wat de bibliotheek kan doen om het verblijf aangenamer te maken wordt meer dan gemiddeld antwoord gegeven dat er niets veranderd hoeft te worden aan de bibliotheek. De meest genoemde verbeterpunten zijn meer zitplekken (16%), meer stilte en rust (12%) en een beter onderscheid tussen levendige en rustige ruimtes (10%).

Van Noord

Naast de gebruikelijke activiteiten van de bibliotheek, zoals 'Bieb voor de kleintjes' en cursussen van Seniorweb, nam de bibliotheek samen met de andere partners in Van Noord deel aan het wijkfeest van Bloemendaal op 26 augustus.

C4

De bibliotheek maakt deel uit van de C4, samen met Cultuurhuis Garenspinnerij, Museum Gouda en de Goudse Schouwburg. Op 9 maart organiseerde de bibliotheek in de Chocoladefabriek namens de C4 de halfjaarlijkse Culturele Business Borrel. Tweede Kamer-lid en Gouwenaar Mohammed Mohandis opende de bijeenkomst. De borrel werd voorafgegaan door een kennissessie voor directeuren, programmeurs en communicatieprofessionals uit de Goudse culturele sector. Dit gebeurde ter voorbereiding op het openingsfestival van het culturele seizoen in september.

Aantal deelnemers kennissessie: 30

Aantal deelnemers Business Borrel: 80

IN Gouda

Het Informeel Netwerk (IN) beoogt de onderlinge samenwerking in het sociale domein te bevorderen. De bibliotheek Gouda en het Taalhuis maken deel uit van de kerngroep, samen met het Sociaal Team, 't Swanenburghshofje, Stichting KernKracht, Humanitas Midden-Holland en de Voedselbank Gouda en omstreken. Het Taalhuis was medeorganisator van (netwerk)bijeenkomsten op 14 maart, 15 juni en 10 oktober. Aantal deelnemers: ruim 100

De bibliotheek en de bedrijfsvoering

Medewerkers

De omvang van de formatie per 31 december 2023 behelst 35 medewerkers in loondienst (23,5 fte), 10 middelbare scholieren/opruimedewerkers met een oproepcontract en een aantal zzp'ers op projectbasis. We namen afscheid van Annerieke de Jonge, Herma Geerdink, Hayat Ahassad, Marloes Middeldorp, Tamara Stoevelaar, ManHong Lam en Samantha Meerwijk en we verwelkomden Sanneke Oskam, Robin Geerts, Esther Pouw, Najlae Moussane, Pieter Jan Rijken, Hanneke Pleijte, Annette Meijer, Vanessa van Gemert en Eline Vette. Aniek van Son van Probiblio werd een aantal uur per week bij ons gedetacheerd voor educatieprojecten in de Techniekwerkplaats.

Vrijwilligers

Naast onze medewerkers zijn onze vrijwilligers van groot belang om alle activiteiten van de bibliotheek te kunnen uitvoeren. 152 mensen in totaal hielpen het afgelopen jaar mee om alle jaardoelen te realiseren:

Taalhuis: 48

Techniekwerkplaats: 1

Ontmoetingscafé: 13

VoorleesExpress: 55

Programmering: 2

Klassikaal lenen: 5

SeniorWeb: 8

Bibliotheek aan Huis: 11

Dienstverlening kinderbibliotheken: 8

Communicatie: 1

Facilitair: 2

Stagiars

In februari 2023 kwam Annika Schulte, die in Duitsland een universitaire bibliotheekopleiding volgt, een week meelopen in de bibliotheek Gouda. Twee mbo-studenten Communicatie liepen stage bij ons: van februari tot en met juni was dat Simon van Eijk en vanaf augustus was dat Iris van Harskamp. Daarnaast deden verschillende scholieren hun maatschappelijke stage: Sanjay Sewsahai, Yasmina Amhauan, Sophie Sluijter, Suze van der Sterre, Selin Aganer, Loran Smeets, Indy Stor, Evy Kompagnie, Ytse van Pruissen, Jonathan van Turennot, Guusje Meerkerk en Robin Kleijn. Studenten van de opleiding Crossmediale Communicatie van Hogeschool Inholland gingen aan de slag met het vraagstuk hoe we als bibliotheek jongeren beter kunnen bereiken, net als Driestarleerlingen die voor hun maatschappelijke diensttijd meededen aan het project RealStars van jongeren netwerk Samen voor Goud. Een van de ideeën is om jongeren uit te dagen via challenges om boeken te gaan lezen en om zichzelf te ontwikkelen via de vele online cursussen die je kunt volgen als je lid bent van de bibliotheek.

Deskundigheidsbevordering medewerkers en vrijwilligers

Alle medewerkers hadden ook dit jaar weer toegang tot en maakten gebruik van het (online) trainingsaanbod van onder meer ProBiblio en GoodHabit.

8 medewerkers en vrijwilligers van de bibliotheek hebben in 2023 een (opfris)cursus over het Informatiepunt Digitale Overheid gevolgd.

Steeds vaker ontvangen we meertalige kinderen en hun families, afkomstig uit alle delen van de wereld, in onze stad, in de kinderopvang, op de scholen en in de zorg. Werken met meertalige kinderen en hun ouders vraagt een andere aanpak van professionals. Op 11 mei was er een conferentie over meertaligheid voor medewerkers en vrijwilligers van de samenwerkingspartners van Taalhuis, Brede School en gemeente Gouda. Gastspreker was socioloog Orhan Agirdag, professor aan de KU Leuven en de Universiteit van Amsterdam.

Aantal deelnemers: 240

Cyberaanval

In juni werd de bibliotheek getroffen door een cyberaanval. Dankzij de adviezen van de bibliotheek Rotterdam (die eerder te maken hadden met een cyberaanval) en de uitstekende samenwerking met onze it-partner Heycom en het crisisteam van de gemeente Gouda, bleef de overlast voor leden, bezoekers en medewerkers van de bibliotheek zeer beperkt. Door dit incident staat compliance – bijvoorbeeld met betrekking tot de AVG-regelgeving – weer scherp op het netvlies.

Raad van Toezicht

Als leidraad voor goed functioneren gebruikt de bibliotheek het model van de Governance Code Cultuur. Deze organisatorische filosofie gaat uit van goed, verantwoord en transparant bestuur en toezicht in de culturele sector.

Veel ontwikkeling en samenwerking

Het jaar 2023 kenmerkte zich door vele ontwikkelingen, in combinatie met een hele goede samenwerking met vele partners. Dit jaarverslag staat vol met voorbeelden. Ook de leden van de Raad van Toezicht hebben binnen de dynamiek die 2023 kende weer met veel enthousiasme hun werk gedaan, in nauwe samenwerking met directeur-bestuurder Erna Staal.

Een hoogtepunt was zonder meer de certificering van het Taalhuis, waar de bibliotheek Gouda veel energie en tijd in stopt. Dan is het mooi om in het rapport te lezen dat we met vlag en wimpel zijn 'geslaagd'. Ook de samenwerking met vele vrijwilligers (wat moeten we toch zonder!) en een groep asielzoekers uit het Goudse asielzoekerscentrum De Molenwiek bij de ontwikkeling van de taalgame SPELTALENT was inspirerend.

Goed om te vermelden is ook de uitstekende samenwerking met de gemeente Gouda. Vooral bij een gebeurtenis die ronduit heel vervelend was, de cyberaanval in juni 2023, was de gemeente snel paraat om samen met ons de zaken te doen die gedaan moesten worden.

Het einde van het jaar stond in het teken van de World Press Photo Exhibition. Een prachtige tentoonstelling op onze tweede verdieping, waar enorm veel belangstelling voor was. Overigens zal komend jaar duidelijk worden wat er in de toekomst met deze verdieping zal gaan gebeuren. Een laatste goede zaak: het aantal leden blijft groeien. En dat is heel mooi, want met de geletterdheid/taalvaardigheid in Nederland is het niet goed gesteld, zo bleek in 2023 opnieuw uit onderzoek. En wat is een probaat middel om dat te verbeteren? Lezen!

De leden van de Raad van Toezicht spreken ook dit jaar hun grote waardering uit voor de inzet die is gepleegd door alle medewerkers en vrijwilligers. In 2023 kwam de RvT in totaal zes keer bijeen om alle ontwikkelingen te bespreken. Naast de cyclus van financiële stukken en inhoudelijke rapportages was er aandacht voor specifieke beleidsterreinen en de werving van een nieuwe voorzitter. Dit jaar is ook het reglement van de Raad van Toezicht herijkt. De financiële stukken werden voorafgaand aan de vergaderingen steeds gedegen doorgenomen door de leden van de auditcommissie met de bestuurder en de controller. De leden van de remuneratiecommissie spraken in het najaar met de leden van de personeelsvertegenwoordiging en de directeur-bestuurder. De bijeenkomst in november vond deels zonder bestuurder plaats.

Per 1 januari 2024 is Herman de Haan de nieuwe voorzitter van de Raad van Toezicht.

In 2023 bestond de Raad van Toezicht uit de volgende personen:

Dhr. M. Schoenmaker, voorzitter, remuneratiecommissie

Mw. J. van der Hoeven, vice-voorzitter

Dhr. M.A. Huizer, auditcommissie

Mw. W. Drost, auditcommissie

Mw. M.L. Engelsman, remuneratiecommissie

Balans per 31 december 2023

(vóór batig saldoverdeling)

	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Verbouwingskosten	37.723	29.788
Herinrichting Chocoladefabriek	396.709	436.456
Techniekwerkplaats	79.836	88.502
Automatisering	55.796	78.235
	570.064	632.981
Vlottende activa		
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	158.285	35.518
Belastingen en premies sociale verzekeringen	34.842	55.666
Overige vorderingen	239.305	233.048
	432.432	324.232
Liquide middelen		
Kas	132	1.271
Rekening-couranten	231.856	183.738
Spaarrekeningen en deposito's	160.180	358.857
	392.168	543.866
ACTIVA	1.394.664	1.501.079

Balans per 31 december 2023

	31 december 2023	31 december 2022
	€	€
PASSIVA		
Stichtingsvermogen		
Bestemmingsreserves	302.557	268.720
Algemene reserve	277.803	257.803
	580.360	526.523
Voorzieningen	104.155	96.745
Langlopende schulden	210.000	262.500
Kortlopende schulden		
Schulden aan banken	52.500	52.500
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	94.725	149.968
Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen	70.972	81.943
Overige schulden en overlopende passiva	281.952	330.900
	500.149	615.311
PASSIVA	1.394.664	1.501.079

Staat van baten en lasten over 2023

	Rekening 2023 €	Begroting 2023 €	Rekening 2022 €
Baten			
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2.919.126	2.854.250	2.498.261
Sponsorbijdragen	400	2.500	10.000
Inkomsten gebruikers	275.644	265.200	274.484
Specifieke dienstverlening	438.012	374.195	261.061
Overige baten	7.837	1.700	811
	3.641.019	3.497.845	3.044.617
Lasten			
Personeelskosten	1.711.470	1.713.201	1.508.143
Huisvestingskosten	1.020.271	1.023.134	790.642
Administratie	90.223	91.800	75.747
Transport	9.258	10.000	10.595
Automatisering	205.157	218.058	223.999
Bestuur en organisatie	59.221	63.000	45.474
Collectie en media	209.342	230.700	178.396
Specifieke kosten	222.309	145.818	144.323
Overige kosten	1.165	2.500	25
Totaal van som der kosten	3.528.416	3.498.211	2.977.344
Totaal van bedrijfsresultaat	112.603	-366	67.273
Financiële baten en lasten	-5.229	-6.552	-7.553
Totaal van resultaat	107.374	-6.918	59.720
Buitengewoon resultaat na belastingen	-53.537	-65.000	-
Totaal van resultaat	53.837	-71.918	59.720
Resultaatbestemming			
Bestemmingsreserve kostenstijgingen	-20.000		100.000
Bestemmingsreserve doorontwikkeling locaties	53.837		-60.280
Algemene reserve	20.000		20.000
	53.837		59.720

Bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1,00

Gegevens 2023

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2023

Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)

Dienstbetrekking

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn

Subtotaal

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum

	D.W. Staal	M. Middeldorp
Directeur-bestuurder	Directeur-bestuurder	Adjunct-directeur
01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/09
1,0	1,0	0,63
ja	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	91.472	58.100
Beloningen betaalbaar op termijn	14.090	7.358
<i>Subtotaal</i>	105.562	65.458
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000	140.490
Directeur-bestuurder	Directeur-bestuurder	Adjunct-directeur
01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
1,0	1,0	0,8333
ja	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	92.699	66.157
Beloningen betaalbaar op termijn	11.650	8.486
<i>Subtotaal</i>	104.349	74.643
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000	179.993

Gegevens 2022

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2022

Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)

Dienstbetrekking

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn

Subtotaal

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

INFORMATIE OVER DE RECHTSPERSOON

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Openbare Bibliotheek Gouda is feitelijk en statutair gevestigd op Klein Amerika 20, 2806 CA te Gouda en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 24371198.

ALGEMENE TOELICHTING

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De activiteiten van Stichting Openbare Bibliotheek Gouda bestaan voornamelijk uit: het verzorgen van de openbare bibliotheekvoorziening en bibliotheekorganisatie in Gouda.

De locatie van de feitelijke activiteiten

Stichting Openbare Bibliotheek Gouda is feitelijk gevestigd op Klein Amerika 20, 2806CA te Gouda, en heeft de volgende nevenvestigingen:

- Uitleenpunt Goverwelle, Middenmolenplein 266, 2807 GV Gouda
- Kinderbibliotheek Goverwelle, Middenmolenlaan 68a, 2807 EC Gouda
- Kinderbibliotheek Oosterwei, Bernadottelaan 79, 2806 JM Gouda
- Kinderbibliotheek de Biep, Reigerstraat 37, 2802 EM Gouda
- Kinderbibliotheek Van Noord + Uitleenpunt Van Noord, Lekkenburg 1, 2804 XA Gouda

Informatieverschaffing over continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Informatieverschaffing over schattingen, oordelen, veronderstellingen en onzekerheden

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Openbare Bibliotheek Gouda zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR VERSLAGGEVING

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving C1 (kleine organisatie zonder winststreven), die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving, alsmede de Algemene Subsidieverordening gemeente Gouda 2003. De jaarrekening is opgesteld in euro.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten als in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan.

De primaire financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

GRONDSLAGEN

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Kleine inventarisaankopen en die van grafische en audiovisuele materialen worden volgens een bestendige gedragslijn in het jaar van aanschaf volledig ten laste van de exploitatierekening gebracht.

Vorraden informatiedragers

De aanschaf van informatiedragers (boeken, tijdschriften en audiovisuele middelen) komt zoals gebruikelijk in de branche in het jaar van aanschaf geheel ten laste van de staat van baten en lasten.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Bestemmingsreserves

Vorming van bestemmingsreserves vindt plaats op basis van bestuursbesluit. Bestemmingsreserves zijn middelen die met een specifiek doel zijn gereserveerd. De vorming van deze reserves geschiedt na resultaatbestemming. Bestedingen waarvoor zo'n reserve is gevormd, worden ten laste van het resultaat gebracht. Onttrekkingen aan deze reserve wordt geboekt via de resultaatbestemming. Indien een bestemmingsreserve door het bestuur wordt opgeheven, valt deze reserve, voor zover mogelijk, vrij ten gunste van de algemene reserve.

Voorziening voor groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

De bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Subsidiebatens

Onder subsidiebatens wordt verstaan de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen en/of diensten.

Pensioenlasten

Stichting Openbare Bibliotheek Gouda heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Contact

Klein Amerika 20
2806 CA Gouda
0182 59 01 01
info@bibliotheekgouda.nl

bibliotheekgouda.nl

de **Gouda**
Bibliotheek